

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

РЕШЕНИЕ

№ И - 1

от 26.08.2021 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 26.08.2021 г., след като разгледа инвестиционно искане с вх. № Е-15-45-27 от 02.06.2021 г., подадено от „Булгартрансгаз“ ЕАД за проект от общ интерес 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“, установи следното:

Във връзка с изпълнението на територията на Р България на проект от общ интерес 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ на „Булгартрансгаз“ ЕАД (ПОИ 6.20.2., Проекта) и на основание чл. 12, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (Регламент (ЕС) № 347/2013) „Булгартрансгаз“ ЕАД е подало инвестиционно искане за трансгранично разпределение на разходите до Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), Регулаторния орган за енергия на Р Румъния (ANRE) и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция (RAE). Инвестиционното искане е с изх. № 24-00-792 от 02.06.2021 г. и е заведено в деловодната система на КЕВР с вх. № Е-15-45-27 от 02.06.2021 г.

Към инвестиционното искане са приложени: анализ на разходите и ползите за проекта, изготвен въз основа на методиката по чл. 11 от Регламент (ЕС) № 347/2013 и отчитащ ползите извън границите на Р България; бизнес план за оценка на финансовата жизнеспособност на проекта, включващ избрания вариант за финансиране, както и предложение за трансгранично разпределение на разходите, предвиждащо разходите за изпълнение на Проект 6.20.2. да бъдат поети изцяло от българския газопреносен оператор – „Булгартрансгаз“ ЕАД, с осигуряване на процент финансиране по Механизма за свързване на Европа, и документи относно проведените консултации.

Регламент (ЕС) № 347/2013 има за цел да определи проекти от общ интерес, необходими за реализацията на приоритетни коридори и тематични области, попадащи в категориите на енергийната инфраструктура в областта на електроенергетиката, газовия сектор, нефтения сектор и преноса на въглероден диоксид; да улесни навременната реализация на проектите от общ интерес чрез рационализиране, по-тясно координиране и ускоряване на процесите на издаване на разрешения и чрез активизиране на участието на обществеността; да определи правила и насоки за трансграничното разпределяне на разходите и за стимулите за компенсиране на риска при проекти от общ интерес, както и да определи условията, на които следва да отговарят проектите от общ интерес, за да получават финансова помощ от страна на Европейския съюз (ЕС). По смисъла на дефиницията по чл. 2, т. 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 „проект от общ интерес“ е проект, който е необходим за

реализацията на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура, и който е включен в списъка на ЕС с проекти от общ интерес.

Съгласно чл. 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 Европейската комисия е оправомощена да приема делегирани актове, които определят списъка на ЕС на проекти от общ интерес. В тази връзка с Делегиран регламент (ЕС) № 2020/389 проект „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ под номер 6.20.2. е включен в списъка на Европейския съюз на проекти от общ интерес в раздел 6 „Приоритетен коридор междусистемни газопроводи север-юг в Централна, Източна и Югоизточна Европа („NSI East Gas“), като част от клъстер 6.20. за увеличаване на капацитета за съхранение в Югоизточна Европа, включващ един или повече от следните ПОИ: 6.20.2. Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG); 6.20.3. Подземно газохранилище Южна Кавала и измервателна и регулираща станция (EL) и един от следните ПОИ: 6.20.4. Подземно газово хранилище Депомуреш, Румъния; 6.20.6. Подземно газово хранилище Сармасел, Румъния.

ПОИ 6.20.2 е необходим за достигане на целите на приоритетен коридор NSI East Gas – връзки север-юг между газопреносните мрежи в Централна, Източна и Югоизточна Европа, с основна цел повишаване сигурността на доставките и насърчаване на конкуренцията и интеграцията на пазара. ПОИ 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ на българска територия попада в обхвата на Приложение II „Категории енергийна инфраструктура“, т. 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 347/2013, а именно: подземни хранилища, свързани с посочените в б. „а“ газопроводи с високо налягане. В допълнение, в съответствие с изискванията на чл. 4, т. 2, буква „б“ от същия регламент, общите ползи от изпълнението на проекта, оценени съгласно специфичните критерии: интеграция на пазара, сигурност на доставките, конкуренция и устойчиво развитие, надвишават разходите за него.

Съгласно чл. 12, параграф 1 от Регламента, ефективно направените за този проект инвестиционни разходи, с изключение на разходите за поддръжка, се поемат от съответните оператори на преносни системи или от организаторите на проекта на енергопреносната инфраструктура на държавите-членки, на които проектът осигурява нетно положително въздействие, и доколкото не се покриват от такси за претоварване или други такси, се заплащат от ползвателите на мрежата посредством тарифите за достъп до мрежата в същите държави-членки. Според разпоредбата на чл. 12, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 347/2013, след като такъв проект достигне достатъчна степен на зрялост, организаторите на проекта, след консултации с операторите на преносни системи (ОПС) от държавите-членки, на които проектът осигурява значително положително нетно въздействие, подават инвестиционно искане, което включва искане за трансгранично разпределение на разходите, като същото се изпраща на всички заинтересовани национални регулаторни органи, ведно с документите, посочени в параграф 3, б. „а“ – б. „в“. Съгласно чл. 3, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 347/2013 проектите от общ интерес, включени в списъка на Съюза се превръщат в съставна част на съответните регионални инвестиционни планове, както и на съответните национални десетгодишни планове за развитие на енергийните мрежи и на тези проекти се дава най-високият възможен приоритет в рамките на тези планове. По смисъла на дефиницията на чл. 2, т. 6, б. „а“ от Регламент (ЕС) № 347/2013 организатор на Проект 6.20.2 е „Булгартрансгаз“ ЕАД и като такъв е подал пред КЕВР, ANRE и RAE – регулаторни органи на държави – членки на ЕС, в които проектът оказва значително положително нетно въздействие, инвестиционно искане за трансгранично разпределение на разходите по този проект.

Съгласно чл. 12, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 след получаване на инвестиционно искане националните регулаторни органи провеждат консултация със съответните организатори на проекти и взимат координирани решения относно разпределянето на инвестиционните разходи за проекта, които ще бъдат поети от всеки системен оператор, както и за включването на тези разходи в тарифите. В тази връзка, в Препоръка № 05/2015 на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСРЕ) от 18 декември 2015 г. (Препоръка № 05/2015) е указано, че при разпределяне на разходите и компенсациите между страните, участващи в проекта от общ интерес, следва да

бъде отчетено нетното позитивно въздействие от изпълнение на проекта върху всяка от тях. Нетно позитивно въздействие се счита за значително в случай, че то надвишава праг на същественост от 10% от сумата на нетните позитивни ползи на всички страни с нетни ползи. Съгласно направения от „Булгартрансгаз“ ЕАД анализ на разходите и ползите (СВА), Проект 6.20.2. ще осигури нетни ползи, както следва: за българския преносен оператор и/или Р България в размер на 70%, за румънския преносен оператор и/или за Р Румъния в размер на 17,5%, за гръцкия преносен оператор и/или Р Гърция в размер на 8,2%, за сръбския преносен оператор и/или Р Сърбия в размер на 3,9% и за преносния оператор на Босна и Херцеговина и/или Р Босна и Херцеговина в размер на 0,4%. Същевременно, за посочените оператори и/или държави Проект 6.20.2. няма да доведе до негативи – инвестиционни разходи и компенсация, тъй като разходите за изпълнението на проекта ще бъдат поети изцяло от българския газопреносен оператор – „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Проект 6.20.2. ще осигури нетни ползи за румънския преносен оператор и/или за Р Румъния в размер на 17,5% и не води до негативи – инвестиционни разходи и компенсация. В тази връзка, с писмо с изх. № Е-15-45-27 от 11.06.2021 г. КЕВР е уведомила ANRE за необходимостта двата регулаторни органа да приемат координирани решения относно разпределянето на инвестиционните разходи за Проект 6.20.2. С писмо с вх. № Е-12-00-328 от 09.07.2021 г., адресирано до КЕВР и „Булгартрансгаз“ ЕАД, ANRE е изразил пълна подкрепа за проекта и съгласие с предложеното разпределение на разходите, които са изцяло за сметка на българската страна. Относно метода за разпределяне на ползите от проекта, ANRE счита, че изборият от „Булгартрансгаз“ ЕАД подход за изчисление на нетните ползи съобразно националното потребление на държавите в близост до Р България, в частност 17,5%, изчислени за Р Румъния, следва да се прилага в случаите, в които съседните държави нямат ресурси от природен газ. В тази връзка допълва, че Р Румъния покрива нуждите си от потребление на природен газ почти изцяло от собствените си източници и има собствени проекти за увеличаване капацитета за съхранение на подземни газоохранилища с почти 1 млрд. м³/год. Освен това, ANRE споделя позицията на румънския преносен оператор „SNTGN Transgaz“ SA, предоставена на „Булгартрансгаз“ ЕАД с № 49266 от 30.06.2021 г. в съответствие с разпоредбите на т. 1.3 от Препоръка № 5/2015 на АСРЕ и не счита за подходящо приемането на координирано решение на КЕВР и ANRE относно искането за трансгранично разпределение на разходите, подадено от „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Проект 6.20.2. ще осигури нетни ползи в размер на 8,2% и не води до негативи – инвестиционни разходи и компенсация за гръцкия преносен оператор и/или за Р Гърция. Поради тази причина, с писмо с изх. № Е-15-45-27 от 18.06.2021 г. КЕВР е уведомила RAE относно разбирането си, че посочените обстоятелства не обосновават необходимост от приемане на координирани решения от българския и гръцкия регулаторен орган по отношение на трансгранично разпределение на разходите за Проект 6.20.2. В КЕВР е получено електронно писмо от 28 юни 2021 г. от RAE, с което гръцкият регулаторен орган е изразил своята позиция относно необходимостта от вземане на координирани решения между КЕВР и RAE относно трансгранично разпределение на разходите за Проект 6.20.2. В тази връзка, по инициатива на АСРЕ на 15 юли 2021 г. е проведен телеконферентен разговор между експерти на КЕВР, RAE и представители на АСРЕ. Според изразеното от експертите на RAE мнение, предвид ниското ниво на ликвидност на газовия пазар в Р Гърция, както и не достатъчно добре развития краткосрочен пазар на природен газ на едро, проектът ще окаже положително влияние като подобри управлението на портфолиото на търговците на природен газ и също така ще допринесе за повишаване на сигурността на доставките на гръцкия пазар. В допълнение е посочено, че към момента страната не разполага със собствено подземно газоохранилище, въпреки че има планирано изграждане на такова в Южна Кавала. От представителите на АСРЕ е изразено разбирането, че Препоръка № 5/2015 няма задължителен характер и следователно вземането на координирано решение между КЕВР и RAE по Проект 6.20.2 е в изпълнение на разпоредбите на чл. 12, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013.

Проект 6.20.2. предвижда обща стойност на инвестициите в размер на (...) хил. евро, без ДДС. От извършения анализ разходи-ползи и бизнес плана е видно, че при финансиране на ПОИ 6.20.2. със собствени средства на „Булгартрансгаз“ ЕАД, същият е търговски нежизнеспособен. Проектът може да бъде реализиран при вариант с до (...) % финансиране с безвъзмездна финансова помощ от ЕС по Механизъм за свързване на Европа (CEF) на допустимите разходи, свързани със строителство на инфраструктурата и собствени средства. Стойността на допустимите инвестиционни разходи по изпълнението на ПОИ 6.20.2. е в размер на (...) хил. евро, като необходимото съфинансиране за осигуряване на финансовата жизнеспособност на проекта е в размер на (...) хил. евро по CEF и (...) хил. евро собствено финансиране на ОПС.

Организаторът на проекта „Булгартрансгаз“ ЕАД, предвижда разходите за изпълнение на ПОИ 6.20.2 да бъдат разпределени изцяло за негова сметка. С цел осигуряване на финансовата жизнеспособност на проекта „Булгартрансгаз“ ЕАД счита, че е необходимо по Механизъм за свързване на Европа да бъде осигурено финансиране в размер на до (...) % от допустимите разходи за строителство.

Инвестиционното искане на „Булгартрансгаз“ ЕАД е анализирано от КЕВР и РАЕ въз основа на критериите по чл. 12, параграфи 4 и 5 от Регламент (ЕС) № 347/2013 и изискванията на Препоръка № 05/2015 на АСРЕ. Резултатите от анализа и изводите на националните регулаторни органи са отразени в постигнатото между регулаторните органи Споразумение за разпределение на инвестиционните разходи по Проект 6.20.2.

Отделно от горното, предвид чувствителността към значителни промени в тарифите за дейността „съхранение на природен газ“, включването в пълен обем на разходите по проекта в тарифите ще намали очакваните социално-икономически ползи за Р България, в резултат на което ще бъде необходимо да се преразгледа реализацията на Проект 6.20.2 с оглед прилагането на такива срокове за изпълнение и технически решения, които да не надхвърлят допустимия размер на крайните цени на природния газ за определени периоди от време.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 12, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на Регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (Регламент (ЕС) № 347/2013),

КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема Споразумение между Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция за трансгранично разпределение на разходите за проект от общ интерес 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“.

2. Определя за „Булгартрансгаз“ ЕАД трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за Проект от общ интерес 6.20.2 „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)“ на българска територия в размер на 100% или (...) хил. евро, без ДДС, при осигуряване на: (...) % от общите допустими инвестиционни разходи за строителство чрез безвъзмездно финансиране по реда на Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и (...) % от общите допустими инвестиционни разходи за строителство чрез собствени средства.

3. В случай, че „Булгартрансгаз” ЕАД не получи (...) % безвъзмездно финансиране по реда на Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, условията и сроковете за реализация на Проект от общ интерес „Разширение на подземно газохранилище Чирен (BG)” на българска територия, следва да бъдат преразгледани, за да се постигне балансирано влияние на реализацията на проекта върху тарифите за достъп и за съхранение на природен газ в подземно газохранилище Чирен.

4. Решението да се съобщи на Регулаторния орган за енергия на Гърция и на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия.

5. Решението за разпределение на разходите да се публикува.

Решението подлежи на обжалване в 14 (четиринадесет) дневен срок пред Административен съд София - град.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА